

1860-04-27

SENDER

Elisabeth Jerichau Baumann

RECIPIENT

Jens Adolf Jerichau

FACTS

Document type:
Letter

Language:
Dansk

Sender's location:
London

Recipient's location:
København

Mentioned people:
Prins Albert af Storbritannien
Caroline Amalie
Napoleon 3. Bonaparte
Matilda Donaldson
Thomas Donaldson
Elizabeth Eastlake
Marianne Margaret Egerton
Ernest Gambart
Carl Joachim Hambro
Susan Amelia Hambro
Line Jerichau
Louise Jerichau
Sophie Jerichau
Edwin Landseer
Thorald Læssøe
Gertrude Tennant
Christian Winther
Julie Winther

Archive:
Det Kongelige Bibliotek

TRANSCRIPTION

Bolton Gardens Russel Square
den 27de April 1860

Min elskede Adolf.

Jeg er i London, Mrs Donaldson¹ modtog mig ved Jernbanen med sædvanlig Godhed, det var første Gang at jeg paa et fremmed Sted følte mig ei som Fremmed. Opholdet hos denne herrlige gudsfrøgtige Familie² gjør mig usigelig godt. — Overfarten var meget stormfuld, og det var isnende koldt, men jeg blev hverken søsyg eller forkjølet (den varede i 6 Timer fra Dieppe³). — Jeg har det rigtig godt og roligt hos mine Venner og kommer mig fuldkommen, thi jeg havde været mere angreben end jeg selv havde villet tilstaae mig det. Hvad Forholdene her angaar, saa troer jeg neppe at de bliver so gunstige som i Paris, men ogsaa der og her som allevegne ere de første Skridt og den første Tid den vanskeligste, og de gunstige Forhold bringes af Tiden. Jeg kan endnu ikke andet sige Dig end, at Britannia⁴ idag eller i morgen

[2] bliver sendt til Buckingham Palace, som jo tillader Haabet at Billedet mueligen kunde blive kjøbt af Prindsen⁵, uden dog at give mig megen Betryggelse da Prindsen ei skal være rundhaandet. Det bliver ikke udstillet iaar paa R Academys⁶ Udstilling, skjøndt det blev antaget, men det maatte vige Pladsen for alle Billeder som kom førend dette, ogsaa for mine andre tre fra Paris, der skal hænge godt og vinde stor Bifald blandt Konstnerne (Moderen med Barnet, Italiäneren og det lille Genrebillede⁷). Udstillingen aabnes ikke før den 7de Maj. —

Jeg skal boe idetmindste 14 Dage hos Donaldson, hvis Portrait jeg til Gjengjæld ønsker at male. Den unge Frue Hambro⁸ som jeg først fik at vide her er i Paris, saa der bliver ikke noget af denne Bestilling. Jeg har ellers faaet et Portraitbillede til 12£st bestilt af Mrs. Tennant⁹,

[3] det samme Barn¹⁰ som jeg 8 Aar siden har malt. Om jeg ikke faaer andet saa vil denne lille Bestilling netop dække alle mine Udgifter her som dennegang paa Grund af det store Billedes Transport ere betydelige. Men skulde Britannia ej blive kjøbt i London, ei heller blive udstillet hos Gambart¹¹, saa sender jeg den til Udstillingen¹² i Manchester tilligemed flere af mine andre Arbeider som jeg har her. Det vil ganske blive afhængig af, hvorledes mine Forhold her vil stille sig, om jeg bliver her til Slutningen af Maj hvis det tegner godt, eller forlader London henvend den 20de for at gaae til Manchester, hvorhen Hambro vil give mig de bedste Anbefalinger og vilde jeg efter Omstændighederne blive der enten kort Tid og over Hull¹³ komme tilbage til Kjøbenhavn

[4] eller blive 2-3 Uger der og derpaa ligeledes komme hjem over Hull. Der skal i denne Tid gjøres meget for Kunst i Manchester, og alle som kjender Forholdene i England raader mig derfor endelig at gjøre denne so ubetydelige Reise. Jeg har ingenting forsømt i Paris, men da der dennegang Ingenting mere var at gjøre for mig forlod jeg dette dyre Opholdsted. Der var ikke Tale om at kunne komme til at male Kejseren¹⁴, Du kan tro at Sligt kan ikke skee, undtagen Fyrster anmodes derom af Fyrster. Enke Dronningen¹⁵ vil muligen kunne være mig behjælpelig dertil i næste Aar, thi hun er velsanseet hos Kejseren og det er bestemt at jeg maae være i Paris næste Aar, men boe privat chambre meublée i Paris fra Marts til Ende Maj og Du burde være der i det mindste 3-4 Uger. Nu da jeg har brudt lisen, og Interessen for Dig er levende vakt vil Du med Dine herrlige Arbeider og Dit interessante Ydre kunde opnaae meget, uden at føle Dig geneeret. Du kan troe mig jeg har vundet megen Erfaring paa mine Reiser

[5] som skal komme mig og os til Gode. Navnlig har jeg lært ej at hengive mig sangvinske Forhaabninger og at være forberedt paa at skuffes i disse, og har jeg tillige lært, at der er meget for mig at lære, og disse nye og store Konstindtryk af det bedste som jeg har seet i ny og antik Konst giver nye og større Kræfter, og at man ei ustraffet kan leve tilbagetogen¹⁶ i et lille afsides Land som Danmark uden af og til at modtage nye Paavirkninger og komme i Contact med den øvrige store Konstverden. Min Hensigt er for Fremtiden at dele mig ved at male mindre Billeder og kun af og til et større Billede. Jeg har især lært Publikums Smag at kjende og veed nu nøje hvad der udkræves for at vinde Kjøbere for mig, det gjælder ikke at fornægte mit eget konstneriske Jeg, men kun at vælge Gjenstanden Belysningen og Størrelsen i Forhold til Gjenstanden selv, og i Forhold til Tidens Fordringer. En Konsthändler i Paris, den første har i Sinde at kjøbe

[6] min Havfrue¹⁷ fra mig, naar hun som han forudsætter vil gjøre Lykke paa Pariser Udstillingen. Mundtlig har jeg meget at fortælle Dig, flere nye Compositioner at vise Dig som ere heldige. — Jeg har den bestemmte Villie hvert Aar (naturlig med Din Tilladelse) at reise til Paris og til London og efter Omstændighederne blive 2-3 Maaneder borte fra Hjemmet for den øvrige Tid uafhængig at kunne arbeide og nyde i Ro i vort kjære Hjem, og jeg anseer dette saa langt fra at være et Ulykke at jeg snarere maae ansee det for tilfredsstillende en kort Tid at skulle ligesom Bien samle ind fra Blomst til Blomst, endog samle Honning fra Giftblomster for at nyde Arbeidets Løn i den hjemlige Kube. Lad os kun alletider søge det Bedste saa vil vi og finde det Bedste, der er Guld Korn strøede midt imellem Sandet, det gjælder kun utrættelig at søge efter dem og at

bortskylle Smudset. Jeg tager Forholdene

[7] som de ere uden at gaae i Rette med dem, og søger at gjøre mine Kræfter frugtbringende hvor dette er muelig, uden at forlange fra den golde Jord at den skal fremkalde en saftig Frugt. Lad mig kun som Dykkeren med Tro paa Guds Hjælp gaae ned paa Dybet for i Dyndet at søge efter den rene Perle. — Jeg forlanger ingen Riigdomme men stræber efter at virke i Forhold til de Kræfter som ere mig betroede, og istedet at give Afkald paa det som jeg er anvist at kunne naae, og derved lide og blive utaalmodig og bitter under Forhold der ere ugunstige for disse Kræfters Udvikling, at naae Maalet for mine Bestræbelser naar disse har en sand Berettigelse.

Jeg er meget lykkelig over Dit kjære Brev som over Lines¹⁸, og takker Jer begge inderlig for disse kjære Vidnesbyrd af Jer Godhed mod mig. Gud skee lovet at lille Louise¹⁹ er saa vel igjen, og at lille Sophie²⁰

[8] har faaet sin Tand so let, hvilken Glæde! Saa megen Fornøjelse det skaffer mig at snakke med hendes lille Portrait saa megen Savn føler jeg igjen ved ikke at kunne føle hendes første lille Tand. Jeg har gratuleret hende, og beder Dig at give hende et sødt Kyss som ogsaa at kysse de andre kjære Børn alle hjertelig fra Moder, som nu neppe mere bliver længe borte. —

Lady Eastlake²¹ er fuld af Godhed mod mig. Saasnart jeg har nogetsomhelst nyt at melde skriver jeg igjen, det være sig Britannia, Antiquerne²², eller — men det sidste kan ikke forventes før Udstillingens Aabning, om de andre Billeder. I alle Tilfælde faaer Du en af Dagene 8000 Frs sendt over ved Hambros²³ Mellemværende. —

Til Sir Erw Landseer²⁴ skal jeg en af Dagene som ogsaa til Lady Marian Alford²⁵ som ikke før Mandag kommer til Byen. Lev vel min Elskede! de hjerteligste Hilsner til Line, Læssøes²⁶, Winthers²⁷ fra Din trofaste Hustru Elisabeth.

Hils Ida, Ammen Hanne²⁸ og Marie²⁹. Hvor glad er jeg dog og Missen har det saa godt.

Mange Kyss i Tanken til hende. Her er meget koldt

Skal Børnene have Strømper, skal Du have lette Undertrøjer?

¹ Matilda Donaldson

² Familien Donaldson

³ Kunstneren havde forinden opholdt sig i Paris, fra marts til april 1860, og rejste via en færgerute fra Dieppe til England.

⁴ Jerichau medbragte et maleri med titlen Britannia, da hun ankom til London i 1860. Det bedst kendte maleri af samme titel findes på KUNSTEN. Museum of Modern Art, dateret 1873. Det kan ikke udelukkes, at kunstneren malede to versioner, men der er formentlig tale om et og samme billede, der først blev dateret langt senere.

⁵ Prins Albert

⁶ Royal Academy

⁷ I Royal Academys udstillingsoversigt står disse værker anført, nr. 256: Italy, nr. 366: Mother's delight, nr. 614: The darling baby.

⁸ Susan Amelia Hambro

⁹ Gertrude Tennant

¹⁰ Alice Tennant

¹¹ Ernest Gambart

¹² The Royal Manchester Institution blev etableret i 1823 og fik i 1835 til huse i en bygning tegnet af arkitekten Charles Barry. I Royal Manchester Institution afholdtes der regelmæssigt kunstudstillinger og institutionen i 1882 til Manchester Art Gallery.

¹³ Egentlig havnebyen Kingston upon Hull, der via floderne Hull og Humber har forbindelse til Nordsøen. Der eksisterede flere ruter med dampskib fra Hull over København mod Stockholm, Königsberg eller St. Petersborg.

¹⁴ Napoleon 3.

¹⁵ Enkedronning Caroline Amalie

¹⁶ Tilbagetogen, i betydningen tilbagetrukket, sandsynligvis en fordanskning af det tyske ord gezogen.

¹⁷ Jerichau Baumann malede flere havfruemotiver i løbet af 1860'erne og 1870'erne. Et af de tidligst kendte blev udstillet på Kunstakademiets udstilling i 1862 tilhørende Grevinde Wanda Danneskjold-Samsøe (1842-1916), née Zahrtmann. Omtalte maleri kan være en tidligere version eller netop denne, der blev solgt til Wanda Zahrtmann i julen 1861 inden forlovelsen det følgende år med Grev Chr. Conrad Sofus Danneskjold-Samsøe.

¹⁸ Line Jerichau

¹⁹ Louise Jerichau

²⁰ Sophie Jerichau

²¹ Lady Eastlake

²² Jerichaus samling af antikke skulpturer, som Jerichau Baumann forsøgte at sælge.

²³ Carl Joachim Hambro

²⁴ Edwin Landseer

²⁵ Lady Alford

²⁶ Thorald Læssøe

²⁷ Christan og Julie Winther

²⁸ Formentlig datteren Sophies amme.

²⁹ Marie kan både være datteren Marie Jerichau eller en ansat i den Jerichauske husholdning.

København den 24de April 1860.

Min elskede Elsk.

Jeg er i London, Mr. Dornaldson mætte mig ved omhyggelig med særlig Ophold, det var første Gang at jeg saa et fremmed Ansigt, og det var i den Fremmed. Indholdet hos denne herlige engelske Familie gjorde mig usigelig godt. Overalt her var meget stemt, og det var i den Løst. Men jeg blev her i den Løst, og det var i den Løst. Den var i 6 Timer for den Løst. Jeg har det rigtig godt og meget her mine. Men jeg kommer mig paa den Løst. Men jeg havde været mere engelsk end jeg selv havde villet tillade mig det. Men jeg havde været mere engelsk end jeg selv havde villet tillade mig det. Men jeg havde været mere engelsk end jeg selv havde villet tillade mig det.

Min elskede Elsk. Jeg er i London, Mr. Dornaldson mætte mig ved omhyggelig med særlig Ophold, det var første Gang at jeg saa et fremmed Ansigt, og det var i den Fremmed. Indholdet hos denne herlige engelske Familie gjorde mig usigelig godt. Overalt her var meget stemt, og det var i den Løst. Men jeg blev her i den Løst, og det var i den Løst. Den var i 6 Timer for den Løst. Jeg har det rigtig godt og meget her mine. Men jeg kommer mig paa den Løst. Men jeg havde været mere engelsk end jeg selv havde villet tillade mig det. Men jeg havde været mere engelsk end jeg selv havde villet tillade mig det.

bliver sendt til Buckingham Palace,
som jo tillader Haabet at Billedet
maleren kunde blive hjulpet af Prinsessen
Edouard, at give mig migens Betryggelse
at Billedet vil blive vist i London.
Det bliver ikke udsat for en
Blandingsbestilling, og end det
blev antaget, men det maatte de
Prinsen selv alle Billeder som blev
forvundet, og for mine andre tre
fra Paris, der skal have vist og
vinder stor Bifald blandt Kunstnerne
(Moderen med Barnet, Helenevener og
det lille Genrebillede.) Det vil ingen
arbejde ikke for den 7 de Maj.
Jeg skal have det mindste 14 Dage
for Donatoren, hvis Portrait jeg
de Gensjældt ønsker et maleri. Den
unge Prince Henriette er i Paris, som
der bliver ikke noget af disse Bestilling.
Jeg har efter haaret et Portraitbillede
af 12. ~~et~~ Billede af Mrs. Tennant

Det samme Barn som jeg & har
uden har malt. Om jeg ikke har
andet saa vil den lille Bestilling
netop vilde alle mine Bøger her
som Tennant har Gaaet af det
store Billedes Transport ere betydelig.
Men skulde Prinsessen og blive
hjulpet i London, vil heller blive
Billedet her i Gambia, saa sender
jeg den til Det kongelige i Manchester
sammen med flere af mine andre
Billeder som jeg har her. Det vil
jag ikke blive afhængig af, hvorledes
mine Forhold her vil stille sig, om
jeg bliver her til Slutning af Maj
og hvis det tegner sig, eller forlængere
Juni og 20de
for at gaa til Manchester, hvilken
Plan vil give mig de bedste Anbefalinger
og vilde jeg efter Guds vilje og Barmhertighed
blive der enten kort Tid, eller og
over Længde komme tilbage til Grevens

har faaet sin Tand is let, hvilken
Glæde! Se miger Forøjelse det
skaffer mig et smilke med hendes lille
Portræt som miger Læs. Jøder jeg
igjen, ved ikke et lille hende forste
alle Tand. Jeg har gæstet hende,
og der sig at give hende et godt kys
som gæde at kyske de andre hende. Jeg
alle hjertelig fra Moder, som nu
repper mere bliver længe Borte. -
Lad Lykke er fuld af Glæde mod
mig, da jeg har været hende
nåtet med skrives jeg igjen, det vare
mig Portræter, Læstgerne, eller - nu
det sidste kan ikke forventes for Adskillig
Læsting, om de andre Portræter. I alle Tilfælde
faar Du en af Dozere 8000 Fors Læst
over ud Hambrogs Mellemvarende. -
Til Sir Overlænder skal jeg en af Dage
en og en til Lady Marianne altså som til
for Manden, en af til Pige, der gæder
Elskede. De hjerteligste Hilsener til dine
Læstere. Wilhelms for din trofaste Slægtning
Elisabeth.

skal komme mig og en til Sir. Næst
har jeg lært af at lægne mig i en anden
Portrætter og at være forberedt
paa et smilke. Dyr, og har jeg tillige
lært, at du er meget for mig at lære,
og at Dyr og en store Konstater af
det sidste som jeg har seet i en og en
Kunst giver mig en større Forståelse, og at
man især træffet kan leve tilføjelsen
i et lille af det Land som Danmark
den af og til at indtage en Placering
i Kunst. I Contact med den øvrige store
Kunstverden. Man læser sig for Fremtiden
at alle mig ved at male mindre Billeder
og kun af og til et større Billede. Jeg
har især lært Publikum's Smag at
finde og ved en nøje koad der indføres
der at unde sig selv for mig, det gjælder
ikke at foragte mit eget Kunstnerarbejde
Jeg, men kun at vælge Genstande
Begynderen og Fortælleren i Forhold
til Genstanden selv, og i Forhold til
dets Form. En Kunstner
i Paris, den første har i Sæde at gøre
Elisabeth.

min Hædse fra mig, naar han som kan
fordrætte sig gode Lykke paa Paris,
Udskillingen. Naadigt har jeg meget
at fortælle Dig, ^{hvor} mange og Compositorer
at de Dig som de kaldte. — Jeg har
den bestemte Villie først den stærke
med Din Tilkendelse at mine til Paris og de
Lidende og efter Omstændighederne blive 2-3
Maanedes borte fra Hjemmet for den
vilde Tid uafbrudt at kunne arbejde
og agde i No i vorte Ejere Hjem, og
jag anser det som en Løstfærd et vort et
Ulykke at jeg senere maa anse det
for tilfredsstillende en kort Tid at
skulle Gennem Brev samle ind fra
Blomst til Blomst, endog samle Høsting
fra T. Blomsten for at agde Arbejdet.
Liv i den hjemlige Klub. Lidt is
kan allerede sige det Bedste som vi is
og finde det Bedste, der er Guldbrun strid,
midt imellem Tædet, det gælder kun
atvæbely at sige efter Dem og at
fortælle Smukke. Jeg siger Fortællene

som de ve uden et gæ i Rette med Dem
og sige et gode mine Kræfter fastbringer,
hvor det er muligt, uden at forlange
fra den gode Tid at den skal frembringe
en Løstfærd. Føgt, hvad mig kan som Jule
med No paa Gads Skole gæse ind paa
Dybet for i dyndet at sige efter den
rene Perle. — Jeg forlanger ingen
Pris, men jeg stræber efter at arbejde
forhold de to Bøger som vi mig
stærke, og i stedet at give Albid
paa det hemmige og anset at have
naar, og det er blive utaalmodig og
bitter under forhold der er ugunstige
for Dine Kræfter Udvikling at naa
Målet for mine Bestræbelser naar
naar Dine har en sand Bortkølle.
Jeg er meget lykkelig over Dit
Brev Brev som overrasker og selvs
Det bage inderlig for disse Brev
Vindstød af Det Godhed mod
mig. Gud ske Lovet at Lillan
er som vel igjen, og at Lillan